

فعالیت‌های ورزشی

ماجرای جویانه

خطر یا هیجان گمشده

www.ketab.ir

فعالیت‌های ورزشی

ماجرای جوانان

خطر یا هیجان گمشده

چالاک مجیدی

استادیار دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

دانشگاه خوارزمی

طبع: اول و مبحث: نسیم کشمیری

چاپ اول: ۱۳۹۸

چاپ و صفحه: مجتمع چاپ دنیا

تعداد: ۱۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۸۰-۸-۶

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

انتشارات فرنام: کد پستی: ۹۵۳۷۶-۷۵۷۸

Farnampublication-۰۹۱۷۳۰۵۸۲۶۹

سرشناسه	مجمیدی، چالاک
عنوان و نام پدیدآور	فعالیت‌های ورزشی ماجرای جوانان: خطر یا هیجان گمشده، چالاک مجیدی.
مشخصات نشر	انتشارات فرنام، ۱۳۹۸.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۶۰۸۰-۵۸-۶
عنوان دیگر	ورزش، خطر یا هیجان گمشده.
موضوع	تمرین‌های ورزشی
موضوع	Exerdse
رده بندی کنگره	GV۴۸۱:
رده بندی دیویی	۶۱۳/۷۱:
شماره کتابشناسی ملی	۵۹۳۴۳۷۷:

تمام حقوق برای مؤلف اثر محفوظ است.

هیچ بخشی از این اثر بدون اجازه‌ی کتبی قابل تکثیر یا چاپ مجدد نیست

و متخلفین به موجب بند ۵ ماده ۲ قانون حمایت از ناشران تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

فهرست مطالب

۸	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
۲۰	جدول ۱-۲ اشکال فعالیت‌های ماجراجویانه.....
۳۱	جدول ۱-۳ ویژگی‌های فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه و مشارکت‌کنندگان.....
۳۲	جدول ۲-۳ دلایل مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه.....
۳۸	شکل ۱-۴ انگوی تجربه ماجراجویی (پریست و مارتین، ۱۹۸۵).....
۳۹	ریسک ر جستجوی خطر.....
۴۱	ریسک.....
۴۳	شکل ۲-۴ ریسک‌های فعالیت‌های ماجراجویانه (بتلی و همکاران، ۲۰۰۱: ۳۳۵).....
۴۴	ریسک‌پذیری.....
۴۶	ادراک ریسک.....
۴۹	مدیریت ریسک.....
۴۹	شکل ۳-۴ مدیریت ریسک.....
۵۲	فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه در گذر تاریخ.....
۵۴	شکل ۱-۵ هی‌ایتالو (موج‌سواری) در پلی‌نزی باستان.....
۵۴	شکل ۲-۵ هولوا در پلی‌نزی باستان.....
۵۵	شکل ۳-۵ هولوا در پلی‌نزی ۲۰۱۸.....
۵۷	شکل ۴-۵ شیرجه در زمین (پلی‌نزی).....
۶۱	شکل ۵-۵ سیر تکامل اسکیت‌برد (۱۹۴۹-۲۰۰۶).....
۶۷	جامعه مدرن و فعالیت‌های ماجراجویانه.....
۷۰	آینده ورزش‌های ماجراجویانه.....
۷۶	جدول ۱-۶ عوامل موثر بر مشارکت فراغتی تفریحی (تورکیلدسن، ۲۰۰۵: ۱۰۸).....
۷۷	مشارکت.....
۷۸	شکل ۱-۶ نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده.....

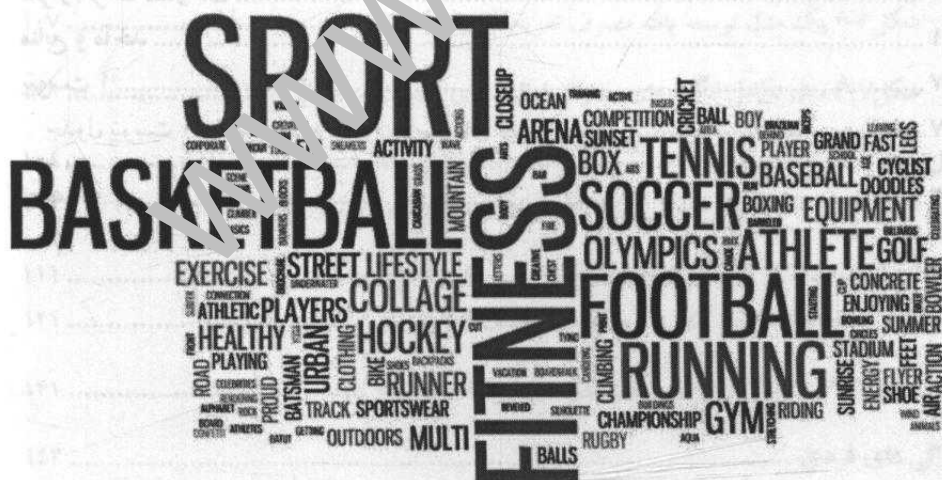
۸۱.....	خرده فرهنگ مشارکت
۸۴.....	مشارکت کنندگان فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه
۸۴.....	جدول ۶-۲ ترجیحات تیپ‌های شخصیتی
۸۸.....	عوامل موثر بر مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه
۹۰.....	ترجیحات مشارکت کنندگان ماجراجو
۹۲.....	جریان
۹۲.....	جدول ۶-۳ تجربه جریان (کریگ و بیدی، ۲۰۱۰: ۲۱۱)
۹۳.....	شکل ۶-۲ حالات چهارگانه جریان (چیکست‌میهای، ۱۹۹۲: ۷۴)
۹۴.....	رفتارهای پس از مشارکت در فعالیت‌های ماجراجویانه
۹۷.....	مدل‌های مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه
۹۸.....	مدل مشارکت ماجراجو، موتلاک
۹۹.....	مدل ماجراجویی اورت و هولنهورست
۱۰۰.....	شکل ۶-۳ مدل تفریحات ماجراجویانه (اورت و هولنهورست، ۱۹۸۹: ۱۲۶)
۱۰۲.....	مدل تفریحات ریسکی راینسرو
۱۰۴.....	شکل ۶-۴ مدل تفریحات ریسکی (راینسو، ۱۹۹۲)
۱۰۶.....	شکل ۶-۵ مدل ورزش‌های ریسکی (راینسو، ۱۹۹۲)
۱۰۶.....	مدل تکامل انگیزه‌های مصرف فعالیت‌های ریسک سطح بالا
۱۰۷.....	شکل ۶-۶ یک مدل توسعه یافته مصرف تفریحات ریسک
۱۰۸.....	شکل ۶-۷ مدل تکامل انگیزه‌های مصرف فعالیت‌های ریسک سطح بالا
۱۰۸.....	مدل مورگان و فلاکر
۱۰۹.....	شکل ۶-۸ مدل محیط عملیاتی گردشگری تجاری ماجراجویانه (مورگان و فلاکر، ۲۰۰۳)
۱۱۱.....	پژوهش در مورد مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه
۱۲۱.....	جدول ۷-۱ مطالعات انجام شده در حوزه‌های مختلف فعالیت‌های ماجراجویانه
۱۴۱.....	شکل ۹-۱ مدل مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه
۱۴۳.....	ویژگی‌های فردی
۱۴۷.....	نگرش
۱۴۹.....	انگیزه‌های مشارکت
۱۵۳.....	جایگاه اجتماعی

۱۵۴	تعهدات
۱۵۶	عوامل جغرافیایی
۱۵۸	عوامل اقتصادی
۱۵۹	شناخت
۱۶۱	ادراک ریسک
۱۶۳	ادراک قابلیت‌ها
۱۶۴	ویژگی‌های مشارکت
۱۶۶	شیوه مشارکت
۱۶۷	شکل ۹-۱ فرافره فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه
۱۶۷	عوامل درونی موثر بر شیوه مشارکت
۱۶۹	عوامل بیرونی موثر بر شیوه مشارکت
۱۷۱	تجارب هیجانی
۱۷۳	تعامل با ریسک
۱۷۳	جدول ۹-۱ انواع ریسک
۱۷۴	جدول ۹-۲ استراتژی‌های برخورد با ریسک
۱۷۴	ارزیابی
۱۷۵	برآیند
۱۷۶	افزایش تجربه
۱۷۷	تکرار/ ترک مشارکت
۱۸۱	منابع و مآخذ
۱۸۷	پیوست ۱
۱۸۷	جدول پیوست ۱ مفاهیم مطرح شده در رسانه‌های تصویری
۲۰۲	نمایه

پیشگفتار

هرگاه کلمه "ورزش" را می‌شنویم مجموعه‌ای از مولفه‌ها به ذهن ما متبادر می‌شود که به نوعی تعریف‌کننده ورزش برای ما است. از طرفی با شنیدن کلمه ورزش، نام تعدادی از ورزش‌های شناخته شده را به خاطر می‌آوریم؛ اما چرا این مولفه‌ها و ورزش‌ها به صورت ویژه برای ما مرور می‌شود. شاید میزان ساخت، آگاهی و دانش ما از دنیای ورزش مسبب این موضوع است که ریشه در نهادهای آدرشی و رسانه‌ها و تجارب ما دارد.

اولین مولفه‌ها برای یک شخص ممکن است رقابت، برد و باخت، قهرمانی و... باشد و برای شخص دیگری سلامت، شادابی، هم‌رمی، دوستان و انرژی؛ اما همانطور که به تعبیر الیاس و دانیسگ^۱ (۱۹۸۶)، ورزش نشان دهنده "جریش سجاد در جوامع بدون هیجان" است، برای برخی نیز ورزش یادآور هیجان است. هیجانی که برخلاف سبک زندگی بشر در گذشته، در زندگی مدرن شاید برای همه قابل دسترس نباشد.

این کتاب به بررسی گونه‌ای از فعالیت ورزشی می‌پردازد که مولفه‌های اصلی آن هیجان و ریسک می‌باشد. به طور قطع حضور هیجان در یک فعالیت نتیجه وجود شرایطی مشخص مانند حضور نسبی مولفه ریسک می‌باشد و از طرفی باعث ایجاد مسایلی از قبیل ادراکات متفاوت افراد نسبت به ریسک، شیوه‌های مختلف مشارکت و واکنش‌های مختلفی از طرف جوامع مختلف نسبت به این مشارکت‌ها می‌شود.

محتوای فصول این کتاب نتیجه تحقیقات و مطالعات هفت ساله نویسنده است که بخش عمده آن در قالب رساله دکتری و مقالات علمی پژوهشی گزارش شده بود. منابع مورد استفاده و تحلیل در این تحقیقات مربوط به فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه در کشورهای متعددی از جمله نیوزلند، استرالیا، آفریقای جنوبی، کانادا، قبرس، مجارستان، تایلند، نپال، ژاپن، هند، روسیه، آمریکا، انگلستان، نروژ، صربستان، مالدیو، هلند، برزیل، اسلونی، سوئیس، اسکاتلند و ایران بودند. یکی از انگیزه‌های اصلی این تحقیقات و گزارش این کتاب علاوه بر علاقه شخصی نویسنده به این حوزه از فعالیت‌ها، توسعه دانش موجود در خصوص این حوزه به زبان فارسی است، چرا که محتوای علمی موجود در این حوزه بسیار اندک و پراکنده بود.

محتوای این کتاب می‌تواند به سازمان‌های متولی ورزش جهت مواجهه صحیح و درست با فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه کمک شایانی ارائه دهد. سازمان می‌تواند با شناخت بهتر این حوزه از فعالیت‌های ورزشی تصمیمات مربوط به ارائه خدمات، شره‌ها، برخورد با فعالین، حمایت‌ها و یا حتی در صورت لزوم عدم دخالت در امور آنها را به شیوه صحیح پیش بگیرند. سازمان‌هایی مانند اداره کل تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش و اداره کل تربیت بدنی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سایر سازمان‌های متولی تعلیم و تربیت در جامعه با وجود احاطه به مزایای موجود و چگونگی مشارکت در این فعالیت‌ها و کمک آنها به مهارت‌های فردی و اجتماعی افراد جامعه؛ فعالیت‌های ماجراجویانه را به عنوان محیط و ابزاری آموزشی و یا کمک آموزشی مورد استفاده قرار دهند و از مزایای آن بهره‌مند گردند. سازمان‌ها و شرکت‌های اقتصادی مانند تولید

کنندگان محصولات و کالاهای ورزشی، فراهم کنندگان تسهیلات و اماکن ورزشی و تفریحی، ارائه دهندگان خدمات گردشگری ورزشی نیز از مدل مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه به موجب بهره‌مندی از منافع اقتصادی مورد نظر خود استفاده ببرند. از طرف دیگر با توجه به اینکه تا کنون پژوهش در زمینه فعالیت‌های ماجراجویانه بسیار محدود بوده است، موضوعات ارائه شده در این کتاب می‌تواند مرجع مناسبی برای پژوهشگران علاقه‌مند به تحقیق در این زمینه و زمینه‌های مرتبط با فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه ارائه نماید.

آنچه در این کتاب خواهید خواند بدین صورت خواهد بود. در فصل اول، مختصری از منظرهای بررسی فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه و یک معرفی کلی از این فعالیت‌ها ارائه خواهد شد. در فصل دوم، تلاش شده است تا به یکی از مهمترین چالش‌های پژوهش در این حوزه یعنی چالش نامگذاری مورد بررسی قرار گیرد، دلایل تفاوت تعاریف و نامگذاری‌های انجام گرفته نیز تشریح شده است. در فصل سوم، ظهور موله‌های ماجراجویانی، خطر و هیجان در دنیای ورزش و سرعت بالای رشد و توسعه این فعالیت‌ها در سطح جهان ارائه شده است و بخشی از ویژگی‌های این بخش از دنیای ورزش نیز آورده شده است. آنچه در فصل چهارم ارائه شده است کمک خواهد کرد تا پاسخی برای این سوال به دست بیاوریم که مواضع با ریسک، موجود در فعالیت‌های ورزشی ریسکی دیوانگی است، یا دلایل دیگری نیز برای آن وجود دارد. ریسک و نقش آن در این فعالیت‌ها نیز به تفسیر تشریح شده است. فصل پنجم به بررسی تاریخی فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه می‌پردازد و پس از بررسی سرگذشت آنها در خصوص آینده آن، زیربختی کوتاه ارائه می‌کند. در فصل ششم نظریه‌هایی که تلاش در توضیح فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه و حاوی ریسک داشته‌اند را بررسی و تحلیل می‌کند. این فصل محتوای مناسبی برای پژوهشگران و علاقه‌مندان این حوزه فراهم کرده است تا برای درک بهتر مشارکت افراد منبعی برای رجوع و تحلیل داشته باشند. در فصل هفتم نیز به پژوهش‌های انجام شده درباره فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه پرداخته شده است. با توجه به اینکه رسانه‌های تصویری ارتباط تنگاتنگی با این حوزه از فعالیت‌های

ورزشی داشته و از اهمیت بالایی برخوردار است در فصل هشتم تحلیل مختصر بر محتوای رسانه‌های تصویری ارائه شده است. در فصل پایانی نیز مدل مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه ارائه شده است که نتیجه تحقیقات نویسنده می‌باشد و تلاش دارد تا تحلیل چند جانبه از آنچه در مشارکت در فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه در جریان است ارائه کند.

ایده‌های اولیه پژوهش در حوزه فعالیت‌های ورزشی ماجراجویانه برای خود من ریشه در امید به درک مشارکت افراد و گروه‌ها در فعالیت‌هایی داشت که بسیاری آن‌ها را دیوانگی و یا اشتباه می‌دانستند. هر چه بهتر این حوزه از فعالیت‌ها را بررسی کردم بیشتر به این باور نزدیک شدم که فعالیت‌های ورزشی حاوی «ان، رسک و ماجراجویی در آینده ورزش و زندگی انسان نقش بسیار پررنگی خواهند داشت. امیدوارم این کتاب بتواند با ارائه محتوای مناسب به معرفی هرچه بهتر این حوزه از فعالیت‌های ورزشی کمک کند؛ اما بی شک تلاش انجام شده در نگارش این متن لزوماً بدون اشکال نبوده است. بی‌شک، با بازخوردهای شما برای بهبود و تکمیل محتوای ارائه شده در ویرایش‌های بعدی هستم.

لازم می‌دانم از زحمات و راهنمایی‌های اساتید بزرگوارم دکتر مرجان صفاری، دکتر علیرضا الهی و دکتر محمد خیریه نهایت سپاس و قدردانی را داشته باشم. همچنین قدردان حضور صبورانه و الهام بخش همسر عزیزم هستم.

این کتاب را تقدیم می‌کنم به همه انسان‌هایی که با پذیرفتن تمامی رسک‌های شناخته و ناشناخته برای نشان دادن مسیرهای جدید به انسان تلاش کرده‌اند.

چالاک مجیدی^۱

استادیار دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

دانشگاه خوارزمی